

KONINKRIJK BELGIE

ROYAUME DE BELGIQUE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste vakantiekamer, op 12 juli 2000 door de Minister van Economie verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "houdende bijzondere maatregelen toepasbaar op de op afstand gesloten overeenkomsten omtrent sommige diensten", heeft op 31 augustus 2000 het volgende advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre des vacations, saisi par le Ministre de l'Economie, le 12 juillet 2000, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "portant des dispositions particulières applicables aux contrats à distance de certains services", a donné le 31 août 2000 l'avis suivant :

ALGEMENE OPMERKINGEN

De artikelen 1 en 2 van het ontwerp sluiten een aantal activiteiten uit van het toepassingsgebied van de artikelen 78, 79 en 80, §§ 1 en 2, van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument. Onder de uitgesloten activiteiten wordt ook de verkoop op afstand van bepaalde reizen vermeld.

Artikel 3, lid 2, van richtlijn 97/7/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 1997 betreffende de bescherming van de consument bij op afstand gesloten overeenkomsten, waarop de bedoelde uitsluiting is gebaseerd (1), laat evenwel enkel toe van het toepassingsgebied van de richtlijn uit te sluiten "overeenkomsten betreffende het verrichten van diensten voor logies, vervoer, het restaurantbedrijf en vrijetijdsbesteding, indien de leverancier zich er bij de sluiting van de overeenkomst toe verplicht, deze diensten op een bepaalde datum of tijdens een nader genoemde periode te verrichten".

Al bevatten reizen bepaalde componenten van de uitgezonderde activiteiten, worden ze als zodanig niet van het toepassingsgebied van de voornoemde richtlijn uitgesloten. Mocht zulks in de bedoeling van de stellers van de richtlijn hebben gelegen, dan zouden zij zulks overigens, gelet op het belang van de reissector, zeker uitdrukkelijk hebben gedaan.

(1) De artikelen 77 tot 83 van de wet van 14 juli 1991 zelf voeren richtlijn 97/7/EG uit.

Conclusie moet dan ook zijn dat de verkoop op afstand van reizen niet kan worden uitgesloten van het toepassingsgebied van de bovengenoemde artikelen van de wet van 14 juli 1991.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

1. Men vulle het eerste lid van de aanhef aan met de vermelding ", vervangen bij de wet van 25 mei 1999".

2. Aangezien het ontworpen besluit niet de omzetting beoogt van richtlijn 97/7/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 1997 betreffende de bescherming van de consument bij op afstand gesloten overeenkomsten, maar slechts beroep doet op een door die richtlijn geboden uitzonderingsmogelijkheid, dient die richtlijn niet in de aanhef te worden vermeld. Men schrappe bijgevolg het tweede lid van de aanhef.

3. De in het vijfde tot het achtste lid opgenomen consideransen kunnen worden weggelaten, te meer aangezien het ontworpen besluit vergezeld gaat van een verslag aan de Koning, waarin de draagwijdte ervan wordt uiteengezet.

.../...

Opschrift

Het opschrift zou duidelijker als volgt kunnen worden geformuleerd : "... houdende bijzondere bepalingen toepasselijk op de overeenkomsten op afstand betreffende sommige diensten".

Artikel 1

1. Men schrijve in fine van artikel 1, eerste lid : "... indien de tekoopaanbieding gebeurt tijdens een telefonisch gesprek, waarvoor de consument het initiatief genomen heeft, en indien de prijs van de aldus aangeboden diensten niet hoger ligt dan 2000 frank".

2. In de wetgevingstechniek worden geen woorden als "moeten" of "dienen te" gebruikt, aangezien de verplichting al besloten ligt in de regel als zodanig. Men passe de redactie van artikel 1, tweede lid, gelet op dit gegeven aan.

Artikel 2

In artikel 2 wordt vooreerst een negatief geformuleerde regel gesteld, worden vervolgens twee uitzonderingen op die regel gemaakt en wordt ten slotte op die uitzonderingen nogmaals een uitzondering geformuleerd. Een dergelijke werkwijze is niet bevorderlijk voor een goede

.../...

verstaanbaarheid van de ontworpen regel. Het verdient derhalve aanbeveling artikel 2 op een meer duidelijke wijze te herformuleren.

Artikel 3

Tenzij er een rechtens aanvaardbare reden bestaat om af te wijken van de gewone regel van inwerkingtreding van besluiten, dient artikel 3 uit het ontwerp te worden weggelaten.

Slotopmerking

Behalve artikel 1, behoren de artikelen van het ontwerp als volgt te worden aangeduid : "Art. 2.", "Art. 3.", enzovoort, en niet met "Artikel 2", "Artikel 3", enzovoort.

OBSERVATIONS GENERALES

Les articles 1er et 2 du projet excluent un certain nombre d'activités du champ d'application des articles 78, 79 et 80, §§ 1er et 2, de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur. Au nombre des activités exclues figure également la vente à distance de certains voyages.

L'article 3, paragraphe 2, de la directive 97/7/CE du Parlement européen et du Conseil du 20 mai 1997 concernant la protection des consommateurs en matière de contrats à distance, sur lequel se fonde l'exclusion visée (1), ne permet toutefois d'exclure du champ d'application de la directive que les "contrats de fourniture de services d'hébergement, de transports, de restauration, de loisirs, lorsque le fournisseur s'engage, lors de la conclusion du contrat, à fournir ces prestations à une date déterminée ou à une période spécifiée".

Même s'ils comportent certaines composantes des activités exclues, les voyages ne sont pas exclus en tant que tels du champ d'application de la directive précitée. Au demeurant, si telle avait été l'intention des auteurs de la directive, ils auraient certainement formulé cette exclusion de manière expresse vu l'importance du secteur des voyages.

(1) Les articles 77 à 83 de la loi du 14 juillet 1991 même pourvoient à l'exécution de la directive 97/7/CE.

Force est dès lors de conclure que la vente à distance de voyages ne peut être exclue du champ d'application des articles susmentionnés de la loi du 14 juillet 1991.

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

1. Il y aurait lieu de compléter le premier alinéa du préambule par la mention ", remplacé par la loi du 25 mai 1999".

2. Dès lors que l'arrêté en projet n'a pas pour objet de transposer la directive 97/7/CE du Parlement européen et du Conseil du 20 mai 1997 concernant la protection des consommateurs en matière de contrats à distance, mais recourt uniquement à la possibilité d'exception qu'offre cette directive, il n'y a pas lieu de mentionner cette dernière dans le préambule. Il s'imposerait dès lors de supprimer le deuxième alinéa du préambule.

3. Les considérants figurant dans le cinquième jusqu'au huitième alinéa du préambule peuvent être omis, d'autant plus que l'arrêté en projet est accompagné d'un rapport au Roi qui en expose la portée.

.../...

Intitulé

L'intitulé pourrait être formulé plus clairement comme suit : "... portant des dispositions particulières applicables aux contrats à distance concernant certains services".

Article 1er

1. A l'article 1er, alinéa 1er, il y aurait lieu d'écrire à la fin : "... lorsque l'offre en vente a lieu au cours d'une conversation téléphonique dont le consommateur a pris l'initiative et que le prix des services ainsi offerts ne dépasse pas 2000 francs".

2. En légistique, les formules telles que "doit" ou "est tenu de" ne s'emploient pas, dès lors que l'obligation est déjà inscrite dans la règle proprement dite. La rédaction de l'article 1er, alinéa 2, sera adaptée en conséquence.

Article 2

L'article 2 énonce tout d'abord une règle formulée négativement, mentionne ensuite deux exceptions à cette règle et, pour terminer, formule encore une exception à celles-ci. Un tel procédé n'est pas de nature à améliorer la lisibilité de la règle en projet. Il est recommandé, dès lors, de reformuler l'article 2 plus clairement.

.../...

Article 3

A moins qu'il n'y ait un motif admissible en droit de déroger aux règles normales d'entrée en vigueur des arrêtés, il s'impose d'omettre l'article 3 du projet.

Observation finale

A l'exception de l'article 1er, il convient de désigner les articles du projet comme suit : "Art. 2.", "Art. 3.", etc., et non "Article 2", "Article 3", etc.

De vakantiekamer was samengesteld uit

La chambre des vacations était composée de

Mevrouw M.-R. BRACKE,
Madame

kamervoorzitter,
président de chambre,

de Heren R. STEVENS,
Messieurs J. SMETS,

staatsraden,
conseillers d'Etat,

G. SCHRANS,
A. ALEN,

assessoren van de
afdeling wetgeving,
assesseurs de la
section de législation,

Mevrouw F. LIEVENS,
Madame

griffier,
greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. SMETS.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, eerste auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld door de H. E. VANHERCK en toegelicht door de H. J. DRIJKONINGEN, referendarissen.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. J. SMETS.

Le rapport a été présenté par M. P. DEPUYDT, premier auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée par M. E. VANHERCK et exposée par M. J. DRIJKONINGEN, référendaires.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

F. LIEVENS

M.-R. BRACKE